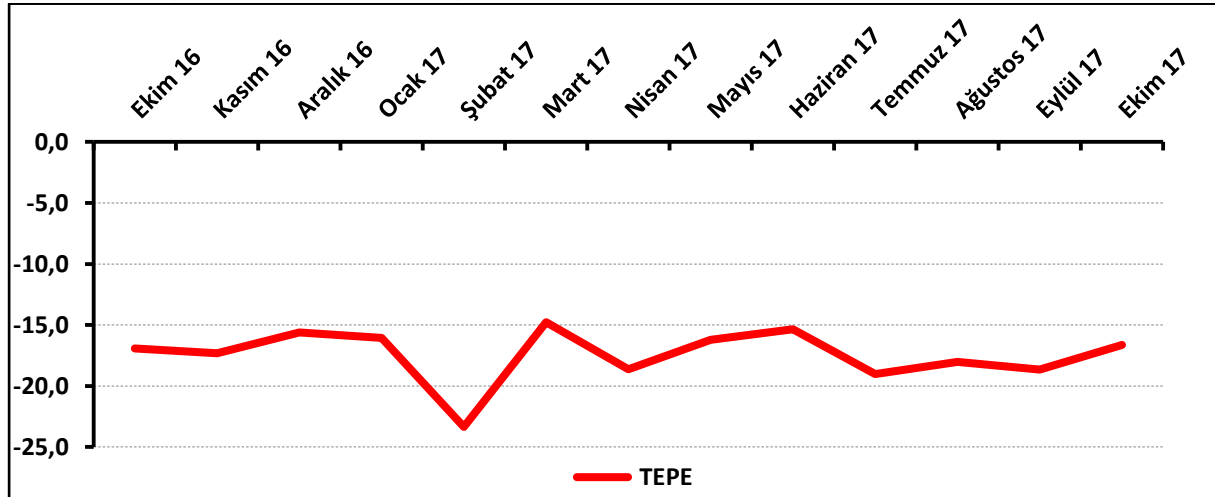

PERAKENDE GÜVENİ 13 AY SONRA İLK DEFA YILLIK BAZDA YÜKSELİŞTE

Perakende güveni Ekim ayında -16,6 puan değerini aldı. Endeks, bir önceki aya göre 2,1 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 0,3 puanlık bir yükseliş kaydetti. Böylelikle Eylül 2016'dan bu yana yıllık değişimde ilk defa artış yaşayan TEPE, Ekim 2017'de Ekim 2016 seviyesini (-16,9) yakalamış oldu. Yıllık artışın sınırlı kalmasında geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimindeki düşüş etkili oldu. "Mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri" sektörü, Ekim ayında perakende güveninde en çok artış gösteren sektör oldu. AB-28 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında Türkiye geçen yıla göre daha kötü performans sergiledi.

Perakende güveni geçen aya kıyasla arttı

Ekim ayında -16,6 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 0,3 puan, geçen aya göre ise 2,1 puan arttı. TEPE değerinin geçen yıla göre sınırlı artışında, önümüzdeki 3 ayda satış beklentisinin iyileşmesine rağmen, işlerin geçtiğimiz 3 aydaki durumunun kötüleşmesi etkili olurken; bir önceki aya göre artmasında ise önümüzdeki 3 ayda satış beklentisinin iyileşmesi etkili oldu.

Şekil-1. TEPE (Ekim 2016 – Ekim 2017)¹**Tablo-1. TEPE, Aylık Seri**

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-11,4	-3,7	-2,6	-7,2	-5,3	-5,4	-9,7	-11,6	-11,3	-3,5	3,7	2,5
2016	1,2	-6,6	-9,9	-5,0	-11,0	-11,9	-11,4	-8,0	-11,8	-16,9	-17,3	-15,6
2017	-16,0	-23,4	-14,8	-18,6	-16,2	-15,3	-19,0	-18,0	-18,7	-16,6		

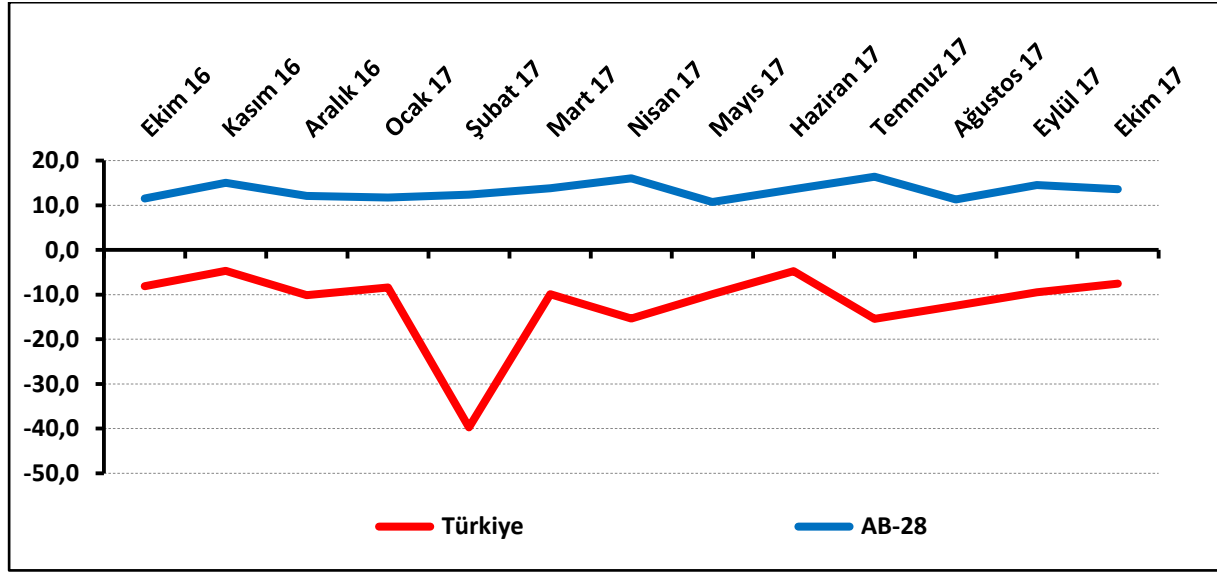
¹ Bültendeki tablolar ve grafikler -aksi belirtilmediği- sürece mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Perakendecilerin satış beklentileri arttı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Ekim 2017'de -7,6 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 1,8 puan; bir önceki yılın aynı ayına göre ise 0,5 puan arttı.

Ekim 2017'de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 21,5'i önümüzdeki 3 aya işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 41,7'si işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 36,9 oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Ekim 2016 – Ekim 2017)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

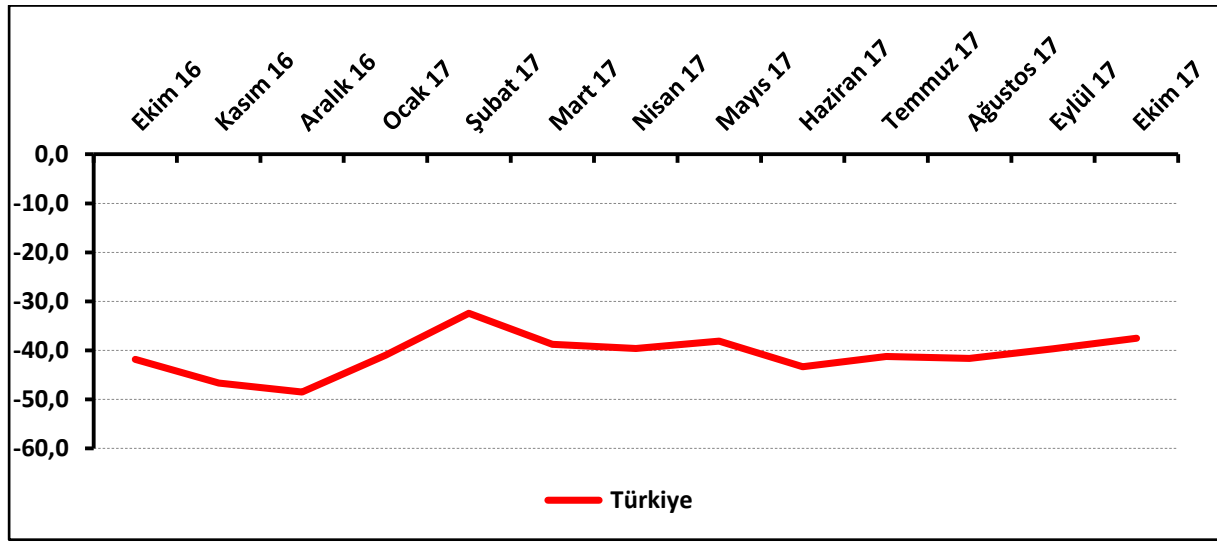
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	12,0	19,1	7,7	1,9	8,0	3,3	3,4	-13,4	-4,7	4,5	34,9	27,9
2016	15,4	2,1	-0,8	9,5	1,8	1,6	-0,9	9,8	0,4	-8,1	-4,7	-10,1
2017	-8,4	-39,8	-9,9	-15,4	-9,9	-4,7	-15,4	-12,5	-9,4	-7,6		

Perakendecilerin işlerdeki toparlanma algısı yükselişte

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu, Ekim 2017'de -37,6 puan değerini alarak, Eylül 2017'ye göre 2,1 puan; Ekim 2016'ya göre 4,3 puan arttı.

Ekim 2017'de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 20,2'si geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 58,6 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise, yüzde 21,1 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Ekim 2016 – Ekim 2017)

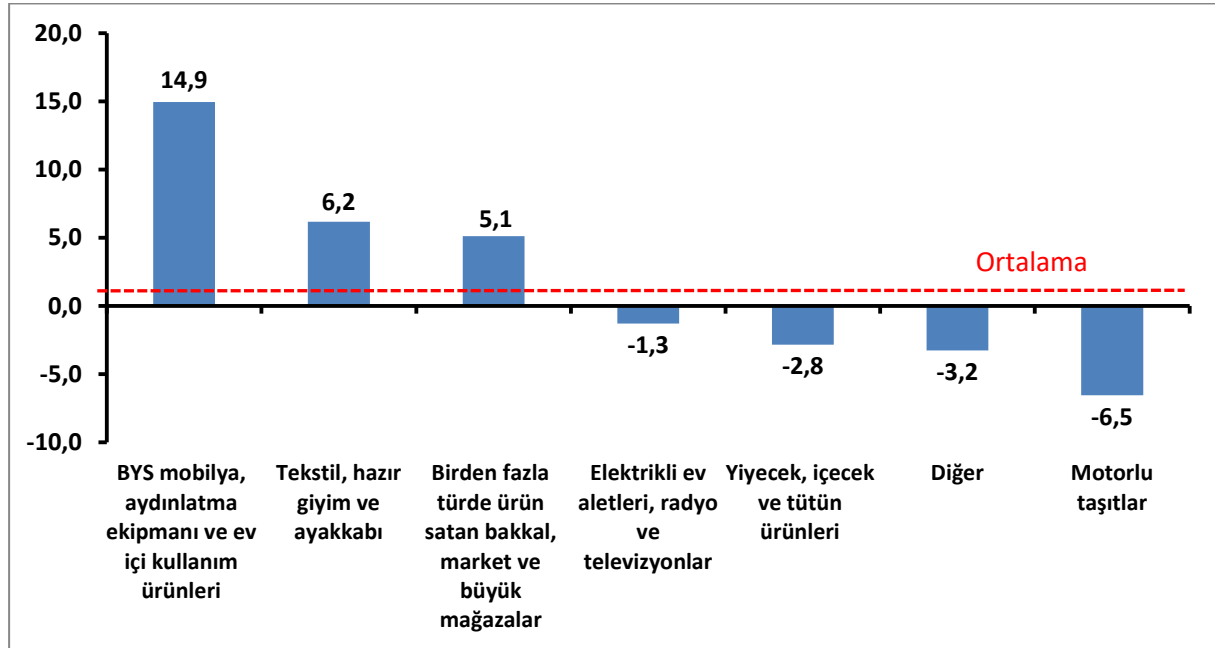
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-34,2	-22,9	-19,3	-28,5	-22,2	-26,8	-33,0	-32,7	-30,4	-34,8	-26,5	-21,9
2016	-18,9	-28,6	-28,7	-14,5	-26,3	-37,1	-25,6	-32,6	-37,4	-41,9	-46,7	-48,5
2017	-41,0	-32,5	-38,8	-39,6	-38,2	-43,4	-41,3	-41,7	-39,7	-37,6		

Perakende güveni en fazla artan sektör “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” oldu

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Ekim 2017’de, geçen yılın aynı dönemine göre “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri”, “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” ve “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektörlerinde artış gözlemlendi. Bu sektörlerdeki artış ortalamasının üzerinde gerçekleşti. “Elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar”, “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri”, “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)” ve “motorlu taşıtlar” sektörlerindeki perakende güveninde ise düşüş gözlemlendi. “Motorlu taşıtlar” sektörü perakende güveninde en fazla düşüşü sergileyen sektör oldu. Sektörde, endeksin tüm alt göstergelerinde olumsuz gelişmeler yaşanırken, özellikle işlerin geçtiğimiz 3 aydaki durumunun kötüleşmesinin düşüşte etkili olduğu görüldü.

Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Ekim 2017’de geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakendede işlerin durumu kötüleşti, satış beklentisi arttı

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Ekim 2017’de, “geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu”, “önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş beklentisi” ve “gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi” göstergeleri hem Ekim 2016’ya hem de Eylül 2017’ye göre azalırken; “önümüzdeki 3 ayda satış ve satış fiyatı beklentileri” ve “işlerin geçen yıla göre durumu” göstergeleri artış gösterdi. “Önümüzdeki 3 ayda istihdam beklentisi” göstergesinde ise geçen aya göre artış, geçen yıla göre azalış yaşandı.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 10/2016	Endeks 09/2017	Endeks 10/2017	Bir önceki aya göre değişim 10/2017	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 10/2017
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-52,1	-54,0	-55,8	-1,8	-3,7
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ²	9,5	7,4	13,4	6,0	3,9
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-19,0	-17,8	-24,4	-6,6	-5,4
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-8,1	-9,4	-7,6	1,8	0,5
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	1,4	-5,8	-0,6	5,2	-2,0
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	14,1	26,1	36,3	10,2	22,2
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-41,9	-39,7	-37,6	2,1	4,3
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	6,8	2,8	1,6	-1,2	-5,2

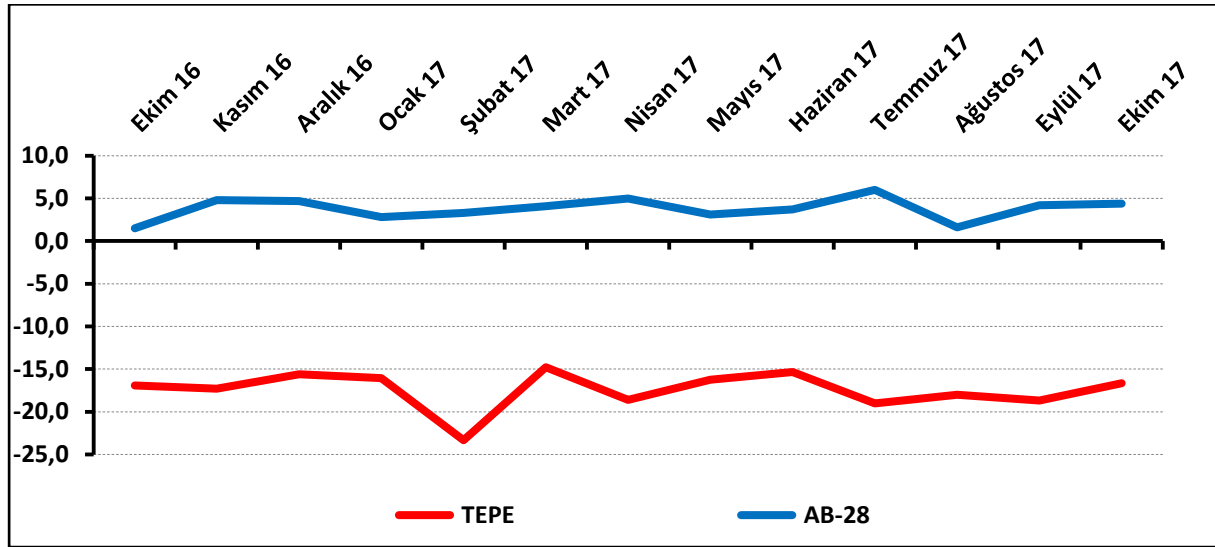
² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4’deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB’de perakende güveni geçen yıla ve geçen aya kıyasla arttı

AB-28 Perakende Güven Endeksi, Ekim 2017’de 4,4 puan değerini aldı. AB-28’de perakende güveni bir önceki aya göre 0,2 puan, geçen yılın aynı dönemine göre ise 2,9 puan arttı. Türkiye, geçen yılın aynı dönemine kıyasla AB-28 ve Euro Bölgesi’nden daha kötü performans sergiledi.

Şekil-5. TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Ekim 2016 – Ekim 2017)

Tablo-5. AB-28

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	1,6	-0,3	2,0	1,8	5,3	2,0	4,0	7,3	9,1	9,6	8,3	6,0
2016	4,6	4,4	4,5	2,0	3,0	1,6	1,0	-0,3	1,2	1,5	4,8	4,7
2017	2,8	3,3	4,1	5,0	3,1	3,7	6,0	1,6	4,2	4,4		

Perakende güveninde Türkiye, geçen yıla göre değişimde AB-28'den daha kötü performans sergiledi

AB-28 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında Slovenya, Ekim ayında geçen yıla göre en fazla artış yaşayan ülke oldu. Slovenya'yı İtalya ve Malta takip etti. Endeks değeri geçen yıla göre en fazla düşen ülkeler ise sırasıyla Yunanistan, İngiltere ve Avusturya oldu. Bir önceki aya göre en fazla artış Danimarka'da yaşandı. Perakende Güven Endeksinde, Ekim 2016'ya göre değişim AB-28'de 2,9 puan, Euro Bölgesi'nde 5,1 puan oldu. Eylül 2017'ye göre değişim incelendiğinde ise Türkiye'nin, AB-28'den daha iyi; Euro Bölgesi'nden daha kötü performans sergilediği görüldü.

Tablo-6. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Ekim 2016 ve Eylül 2017'ye göre)

Ülkeler*	Ekim 2016'ya göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)**	Eylül 2017'ye göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
Slovenya	17,8	8,3
İtalya	13,2	2,8
Malta	11,5	8,1
Fransa	8,9	1,6
Finlandiya	7,7	-16,1
Romanya	7,6	-4,4
Danimarka	7,4	11,2
Hollanda	6,5	3,6
Hırvatistan	6,4	-2,1
Euro Bölgesi-19	5,1	2,5
Polonya	4,7	0,6
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	3,7	1,2
Macaristan	3,4	-0,9
AB-28	2,9	0,2
Sırbistan	2,9	2,4
Almanya	2,7	5,9
Makedonya Cumhuriyeti	2,6	2,0
Çek Cumhuriyeti	1,6	1,3
Türkiye	0,3	2,1
Letonya	-0,3	-0,6
Portekiz	-0,3	0,9
İsveç	-0,7	3,9
Bulgaristan	-1,0	3,1
İspanya	-1,1	-0,1
Estonya	-1,2	-0,6
Belçika	-1,5	0,7
Karadağ	-1,6	-0,8
Litvanya	-1,8	2,9
Slovakya	-3,1	-2,3
Avusturya	-5,0	-4,0
İngiltere	-6,1	-10,1
Yunanistan	-8,7	2,0

*Eurostat tarafından Temmuz 2017'den itibaren Makedonya, Karadağ ve Sırbistan da ülke verilerine eklenmiştir.

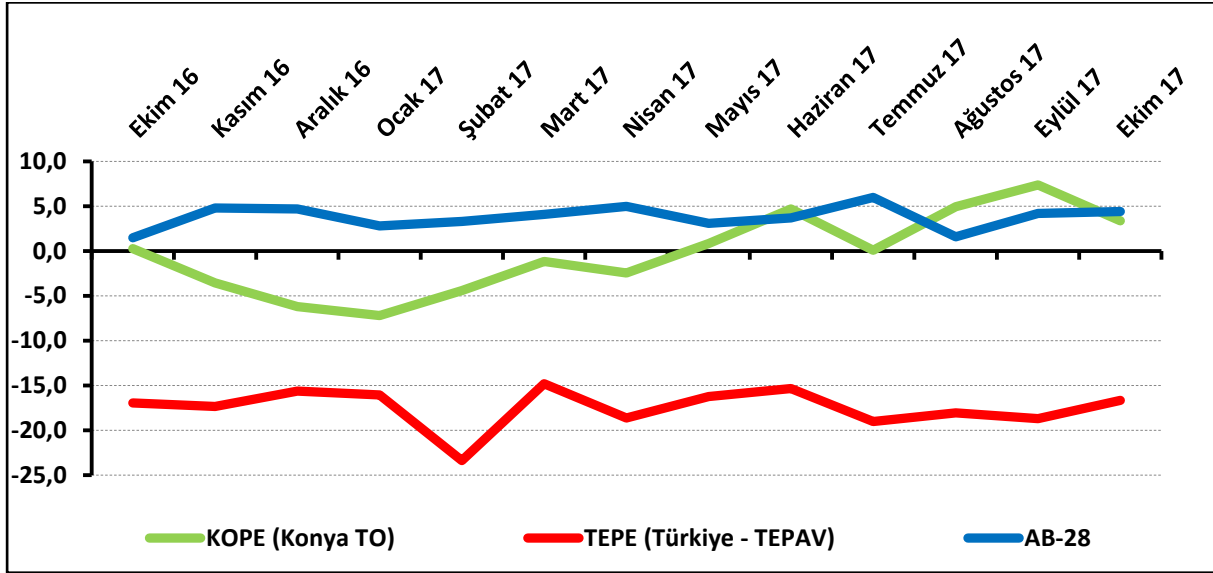
**Sıralama Ekim 2016 değişimine göre yapılmıştır.

Konya’da perakende güveni Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında, Şubat 2012’den bu yana Konya’da faaliyet gösteren 300 perakendeci ile her ay yüz yüze anketler yapıyor.

Ekim ayında TEPE, -16,6 puan değerini alırken KOPE 3,4 puan değerini aldı. KOPE, geçen yılın aynı dönemine göre 3,1 puan, TEPE 0,3 puan arttı. KOPE değeri bir önceki aya göre ise 4,0 puan azaldı. Konya perakendesi, ekim ayında AB-28’den daha kötü; Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi.

Şekil-6. KOPE, TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Ekim 2016 – Ekim 2017)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-0,3	1,4	-2,1	-1,0	3,7	1,5	0,7	1,5	-2,5	1,9	10,4	6,3
2016	2,4	-2,1	-4,4	-2,3	-2,5	-2,7	-1,7	2,4	-1,1	0,3	-3,6	-6,2
2017	-7,2	-4,4	-1,1	-2,4	0,9	4,7	0,1	5,0	7,4	3,4		